

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

Ekonomika chovu koní ve vybrané stáji

Economics of Horse Breeding in Chosen Stable

Nikol Novotná

© 2014 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ekonomiky
Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Novotná Nikol

Provoz a ekonomika

Název práce

Ekonomika chovu koní ve vybrané stáji

Anglický název

Economics of Horse Breeding in Chosen Stable

Cíle práce

Cílem práce je ekonomická analýza chovu koní JS Slavíkov a návrh dalšího využití chovu vedoucí ke zlepšení ekonomiky dané stáje.

Metodika

Studium dokumentů
Rozhovory s odborníky
Finanční analýza chovu
Indexní analýza

Harmonogram zpracování

Letní semestr prvního akademického roku zpracování práce: studium literatury, získávání materiálů, konzultace s vedoucím práce, obdržení prvního zápočtu.

Zimní semestr druhého akademického roku zpracování práce: rozpracování rešeršní části práce, rozpracování analytické části práce, konzultace s vedoucím práce.

Letní semestr druhého akademického roku zpracování práce: dopracování rešeršní části práce, dokončení analytické části, formulace závěrů, dopracování práce, konzultace s vedoucím práce, tisk a odevzdání práce.

Rozsah textové části

30 - 40 stran

Klíčová slova

chov koní, JS Slavíkov, náklady, výsledek hospodaření, stáj, dostihy

Doporučené zdroje informací

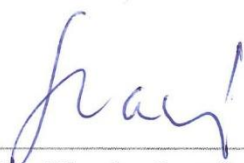
- 1) DUŠEK, Jaromír, a kolektiv. Chov koní. Praha: Brázda, 2007. 400 s. ISBN: 80-209-0352-6.
- 2) VOCHOZKA, M., MULAČ P., a kolektiv. Podniková ekonomika. Praha: Grada, 2012. 576 s. ISBN: 978-80-247-4372-1.
- 3) FLADE, J.E., a kolektiv. Chov a športové využitie koní. Bratislava: Príroda, 1990. 451 s. ISBN: 80-07-00525-9.
- 4) LAMBDEN, J., TARGETT, D. Hospodaření malého podniku. Zeleneč: Profess Consulting, 2005. 126 s. ISBN: 80-7259-017-0.
- 5) MAXWELL, Richard. Výchova mladého koně. Praha: Metafora, 2009. 153 s. ISBN: 978-80-7359-199-1.

Vedoucí práce

Maier Tomáš, Ing., Ph.D.

Termín odevzdání

březen 2014

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr. h. c.

Děkan fakulty

V Praze dne 27.11.2013

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Ekonomika chovu koní ve vybrané stáji" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 11.3.2014

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucímu bakalářské práce Ing. Tomáši Maierovi, Ph.D. za cenné rady při zpracování této práce a za poskytnuté konzultace. Také bych chtěla poděkovat Milanu Brátovi a Lucii Němečkové Hlavaté za výbornou spolupráci a poskytnutí veškerých informací, bez kterých by druhá část této bakalářské práce nemohla vzniknout.

Ekonomika chovu koní ve vybrané stáji

Economics of Horse Breeding in Chosen Stable

Souhrn

Bakalářská práce s názvem "Ekonomika chovu koní ve vybrané stáji" je rozdělena do dvou částí. První část tvoří literární rešerše, která obsahuje historii chovu koní, chov koní v současnosti, obecně popisuje jednotlivé náklady a výnosy, které jsou spjaty s chovem koní. Druhou částí je praktická část. Názorně demonstuje všechny skutečné náklady a výnosy ze stáje JS Slavíkov, která je zaměřena na sportovní činnost. Praktická část se zabývá otázkou: "Kolik stojí všechno vybavení potřebné pro pořízení a vlastnictví koně?" Vyčísluje všechny finanční prostředky, bez kterých nelze koně chovat. Částečně i odpovídá na otázku, zdali je chov koní výdělečný.

Summary

The bachelor's thesis with the title „Economics of Horse Breeding in Chosen Stable“ is divided in two parts. The first one consists of literature review, which contains history of horse breeding, in the present, it describes individual costs and yields, which are connected with horse breeding. The second part is practical, generally demonstrates all real costs and yields from the stable JS Slavíkov which concentrates on sports activities. The practical part concerns: „How much is the needed equipment which is necessary for buying and owning a horse?“ It counts all financial means, which are crucial for horse breeding. And partly it also answers the question whether the horse breeding is profitable?

Klíčová slova: kůň, chov koní, náklady, výnosy, dotace, JS Slavíkov, výsledek hospodaření

Keywords: the horse, horse breeding, economics of horse breeding, costs, profit, grant, JS Slavíkov, economic result

Obsah

1. Úvod	10
2. Cíl práce	11
3. Metodika.....	11
4. Literární rešerše - chov koní	13
4.1 Využití koní v historii	13
4.2 Chov koní v současnosti.....	14
4.3 Uzaná chovatelská sdružení.....	16
4.4 Národní právní předpisy	16
4.5 Náklady	17
4.5.1 Prvotní náklady	17
4.5.2 Stálé náklady	26
4.5.3 Ostatní náklady	29
4.6 Výnosy	31
4.6.1 Prodej koně (hříběte)	31
4.6.2 Pronájem stáje	31
4.6.3 Rekreační ježdění	31
4.6.4 Výhra v soutěži.....	31
4.7 Dotace.....	32
4.7.1 Národní dotace	32
4.7.2 Dotace pro nestátní neziskové organizace	33
5. Vlastní zpracování - Jezdecká stáj Slavíkov.....	34
5.1 SWOT analýza	35
5.2 Analýza trhu	36
5.3 Náklady na chov koní - prvotní	36
5.3.1 Stáj, ustájení koní	36
5.3.2 Základní vybavení pro koně	38
5.3.3 Péče o koně.....	39
5.3.4 Vybavení pro jezdce	40

5.3.5	Ostatní prvotní náklady	41
5.3.6	Souhrn prvotních nákladů	42
5.4	Náklady na chov koní - stálé	43
5.4.1	Výživa a krmení	43
5.4.2	Podestýlka.....	43
5.4.3	Energie.....	44
5.4.4	Ošetřování	44
5.4.5	Ostatní stálé náklady na rok	45
5.5	Souhrn ročních nákladů.....	46
5.6	Výnosy	47
5.6.1	Prodej koně.....	47
5.6.2	Ustájení koní	47
5.6.3	Výchova koně.....	47
5.6.4	Výuka jízdy	48
5.6.5	Výchry.....	48
5.6.6	Rekreační ježdění	48
5.6.7	Souhrn výnosů	48
5.7	Výsledek hospodaření roku 2013.....	49
5.8	Finanční analýza	50
6.	Závěr	53
7.	Citovaná literatura	55
8.	Seznam grafů	56
9.	Seznam tabulek.....	56
10.	Přílohy.....	56

1. Úvod

Kůň. Symbol ušlechtilosti, krásy, síly a rychlosti se těšil pozornosti mnoha malířů, básníků, sochařů nebo hudebníků. Byl milován mnoha známými osobnostmi historie jako jsou svatý Václav, Napoleon nebo prezident Tomáš Garrigue Masaryk.

Dříve se význam chovu koní posuzoval hlavně z hospodářských a vojenských hledisek, kde byl kůň nepostradatelným pomocníkem. Dnes je tomu jinak. V posledních desetiletích prochází chov koní dynamickými změnami a přesouvá se jeho funkce do celospolečenské sféry. Kůň se stal symbolem luxusu. Je využíván většinou k volnočasovým, rekreačním či sportovním aktivitám a v podstatně menší míře pro práci, než tomu bylo v minulosti. V poslední době se také stává důležitým léčebným prvkem, protože má blahodárné působení na fyzickou i psychickou stránku člověka.

V České republice má chov koní velkou tradici. Nejlepším příkladem je starokladrubský kůň, který je světovým unikátem a chová se zde přes 400 let. Ale dá se v této době chovem koní uživit?

2. Cíl práce

Tato bakalářská práce na téma "Ekonomika chovu koní ve vybrané stáji" je rozdělena na dvě části.

V první - teoretické, je na základě prostudované odborné literatury zpracována literární rešerše, kde jsou uvedeny základní informace o chovu koní v minulosti i současnosti, prvotní a stálé náklady na chov a péči o koně, výnosy a dotace.

V druhé části – praktické, je stručně popsána charakteristika stáje JS Slavíkov, vyčíslené všechny náklady a výnosy spojené s chovem koní v této stáji za jeden rok a vypočítaný zisk či ztráta této stáje. Touto částí bude zodpovězeno na otázky: Kolik stojí všechno vybavení potřebné pro pořízení a vlastnictví koní? Jaké jsou náklady na chov koní na 1 rok?

3. Metodika

K vyjádření finanční situace podniku posloužila finanční analýza. K výpočtu výsledku hospodaření byly použity položky: výnosy, náklady.

$$\text{Výsledek hospodaření} = \text{výnosy} - \text{náklady} \quad (1)$$

Pro finanční analýzu byly využity tyto poměrové ukazatele.

Ukazatele rentability:

$$\text{Rentabilita nákladů} = \text{zisk} / \text{celkové náklady} \quad (2)$$

$$\text{Rentabilita tržeb} = \text{zisk} / \text{celkové tržby} \quad (3)$$

$$\text{Rentabilita aktiv} = \text{zisk} / \text{celková aktiva} \quad (4)$$

$$\text{Rentabilita vlastního kapitálu} = \text{čistý zisk} / \text{vlastní kapitál} \quad (5)$$

Ukazatele likvidity

$$\text{Běžná likvidita} = \text{oběžná aktiva} / \text{krátkodobé závazky} \quad (6)$$

$$\text{Pohotová likvidita} = (\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}) / \text{krátkodobé závazky} \quad (7)$$

$$\text{Okamžitá likvidita} = \text{finanční majetek} / \text{krátkodobé závazky} \quad (8)$$

Ukazatele aktivity

$$\text{Obrat aktiv} = \text{tržby} / \text{aktiva} \quad (9)$$

$$\text{Obrat zásob} = \text{tržby} / \text{zásoby} \quad (10)$$

$$\text{Obrat stálých aktiv} = \text{tržby} / \text{dlouhodobý hmotný majetek} \quad (11)$$

Ukazatele nákladovosti

$$\text{Nákladovost tržeb} = \text{celkové náklady} / \text{celkové tržby} \quad (12)$$

(Jadviščák, 2011)

Dále je zde přibližně určena hodnota vybudování takovéto stáje i s koupí pozemků, postavením novostavby stáje, nákupu koní a potřebného vybavení.

Zjišťování dat proběhlo na základě konzultace se spolumajitelkou stáje JS Slavíkov, která poskytla veškeré potřebné informace o stáji a o vybavení stáje. V této stáji se autorka práce také 3 roky starala o koně, díky čemuž bylo využito i jejich vlastních zkušeností.

4. Literární rešerše - chov koní

4.1 Využití koní v historii

Lichokopytníci se na Zemi objevili v období starších třetihor, které začalo již před 54 miliony let, v geologickém útvaru zvaném eocén. Disponovali malým tělem, primitivním chrupem, prsty a drápy na nohou. První kůň, který se objevil, byl znám jako Eohippus. Měřil pouhých 45 cm. Díky změnám krajiny se postupným vývojem tento kůň měnil a dostával nová jména - Orohippus, Mesohipus, Miohippus, Anchitherium, Parahippus, Meryhippus, Hipparion, až se z něj stal přímý předek dnešních forem koně - Pliohippus.

Člověk, který se živil plody, kořínky a hlízkami, ještě neměl ke koním žádný vztah. V starší době kamenné byl vynalezen pazourek, který umožnil lovit, a z koně se stala kořist. Dokladem tomu jsou nálezy jeskynních kreseb a vyřezaných koňských hlav do mamutích kostí z dnešní Francie a Španělska, které jsou staré přibližně 30 tisíc let.

První zmínky o využívání koní a postupné domestikaci pochází z lebek, které byly nalezeny přibližně v pátém tisíciletí před naším letopočtem. Zuby z lebek na sobě nesou stopy poškození od provazu nebo řemínku. Dále také pět hliněných tabulek napsaných v chetitském jazyce, které popisují výcvik koní. Jejich stáří se odhaduje na 3400 let.

Na našem území se kůň i základy chovu koní objevily v 2. století, kdy byla část Moravy osídlena Římany (Markem Aureliem). Koně se u nás chovali především ve stádech kvůli masu, mléku, obětím a kumysu. Význam koně vzrostl až mezi 7. a 8. stoletím hlavně díky jeho využívání v dopravě a zemědělství. Chovem koní se zabývaly i kláštery, které potřebovaly koně k obraně, dopravě a v zemědělství. V 16. století se začali koně používat v poštovníctví při pravidelných cestách mezi Vídní a Bruselem.

Postupem času se měnily nároky na využití koní, což ovlivňovalo požadavky na jeho fyzickou stavbu a rozvoj plemenitby. V období starověku v armádě byl potřeba menší pohyblivý kůň s lučištníkem. Změnou taktiky boje a hlavně výzbroje ve středověku byl potřeba hodně silný a mohutný kůň, aby unesl rytíře s brněním. Pohyblivý, vytrvalý a obratný kůň byl potřebný až do vynálezu střelného prachu. K podpoře chovu koní císař Karel VI. nařídil v roce 1736 opatření, která zlepšila špatnou situaci zapříčiněnou dlouhými válkami. Zakázal vývoz koní a zajistil větší péči o rozvoj chovu.

Díky rozvoji techniky v polovině 20. století ztráceli koně na významu. Jejich uplatnění se přesouvalo do oblasti kulturní, sportovní a rekreační. Rychlost změny u jednotlivých států byla ovlivněna ekonomickou vyspělostí. Ke stabilizaci stavu koní v evropských zemích došlo počátkem 60. let minulého století. U nás tomu bylo asi o 20 let později. V roce 1995 bylo evidováno v ČR 18000 koní. (Hermsen, 1999)

4.2 Chov koní v současnosti

Dnes lze chov koní rozdělit do osmi hlavních odvětví.

- **Využití ve zdravotnictví** – velmi významnou oblastí je využití koní k hiporehabilitaci a hipoterapii u tělesně i duševně postižených pacientů.
- **Využití ve sportu** – z přirozené lidské soutěživosti a touhy po vítězství je využíván kůň k různým hrám a soutěžím, jako je např.: parkur, drezura, military, voltiž, dostihy, distanční jízdy, westernové ježdění, hry (pushball, koňské pólo).
- **Využití tažné síly** – jejich síla se využívá hlavně v lesnictví, kde je nepřístupný prostor pro stroje, jako jsou úzké cesty na svazích kopců. Oblasti, kde by byla stavba cest finančně nákladná. Dále jsou využíváni v probírkových porostech při výchovných zásazích (kdy nenaruší půdu) a při náhodných těžbách (stromy zasaženy větrnou, sněhovou či kůrovcovou kalamitou). Tato problematika souvisí s podmínkami ježdění v lesích, které upravuje Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích.
- **K nošení nákladů (soumar)** – uplatnění zejména v horských oblastech na příkrých kopcích či nesjízdných cestách. Výhodou koní při této činnosti je doprava nákladů s minimálními nároky na úpravu cest a bez negativního vlivu na prostředí.
- **K produkci surovin** – v některých zemích se koně chovají pro produkci masa a mléka. Zpracovává se i koňská kůže v kožedělném průmyslu, žíně se využívají k výrobě smyčců a kartáčů. Trus se využívá jako výborné hnojivo.
- **Využití koní v kultuře** – koňská spřežení se využívají na svatbách, pohřbech, důležitých kulturních příležitostech či při lidských obyčejích v průvodech.
- **Využití v zemědělství** – nejdéle se koně uplatňovali při obdělávání půdy, nyní je toto využití na ústupu. Od padesátých až šedesátých let 20. století se začala koňská síla nahrazovat motorovými zemědělskými prostředky. Zapomíná se ale na to,

že kůň je velmi ekonomický, proto se malé farmy v Severní Americe pomalu vracejí k tomuto způsobu orby.

- **Jiná využití** – koně se dále využívají například u jízdnic policie, nebo pro rekreační ježdění, turistiku na koni, koně ve filmu a na hony.

"Počet koní v České republice se od roku 1996 stále zvyšuje. Trend vzrůstající oblíbenosti koní a s tím stoupající počet stále trvá. Chov koní, ačkoliv plní i jiné funkce, spadá podle plemenářského zákona č. 154/200 Sb. do hospodářských zvířat. V současné době je v ústřední evidenci v ČR registrováno přes 78 009 koní k 30. 9. 2012. Nejrozšířenějším plemenem je nadále český teplokrevník. Dalšími početnými plemeny koní chovaných v ČR jsou anglický plnokrevník, chladnokrevná plemena – českomoravský belgický kůň, norik, slezský norik, dále pak slovenský teplokrevník, klusák, starokladrubský kůň, hafling a další" (Kolektiv autorů, 2012 str. 5).

tabulka 1: Počet koní registrovaných v ústřední evidenci (k 31. 12. daného roku)

Rok	Počet kusů
2003	43 725
2004	49 512
2005	54 956
2006	59 165
2007	63 196
2008	66 671
2009	71 223
2010	73 932
2011	76 365
2012	79 473

Zdroj: Procházková Zdeňka

4.3 Uznaná chovatelská sdružení

"Uznaná chovatelská sdružení, která jsou podle §5 plemenářského zákona uznávána ministerstvem zemědělství, zajišťují realizaci svých šlechtitelských programů včetně vedení plemenných knih" (Ladislav Máchal, 2011).

"V ČR se k 30. září 2012 vede plemenná kniha pro 22 plemenných koní a celkem 13 uznaných chovatelských sdružení (Asociace svazů chovatelů koní ČR, Svaz chovatelů českého teplokrevníka, Jockey Club ČR, Česká klusácká asociace, Národní hřebčín Kladruby nad Labem, s.r.o., Svaz chovatelů Shagya Araba ČR, Asociace chovatelů plnokrevných arabských koní, Asociace chovatelů huculského koně, Svaz Chovatelů Lipického koně ČR, Svaz chovatelů slovenského teplokrevníka v ČR, Svaz chovatelů a příznivců moravského teplokrevníka, Svaz chovatelů koní Kinských, Svaz chovatelů českého trakéna)" (Kolektiv autorů, 2012).

4.4 Národní právní předpisy

"Základní právní předpisy patří mezi základní nástroje ministerstva zemědělství, které mají za úkol vymezit příslušné hranice, v nichž se mohou naši podnikatelé pohybovat. Tyto právní předpisy se týkají chovu hospodářských zvířat včetně koní:

- zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství
- zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon)
- zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon)
- zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání
- zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech"

(Kolektiv autorů, 2012)

4.5 Náklady

Vlastnictví koně s sebou přináší nemalé náklady. Největší částky jsou vydávány při koupi koně, jeho ustájení a krmení. Je zde ale i hodně dalších nákladů, které musejí být uhrazeny. Konečná částka také záleží na typu koně, jeho věku, zdravotním stavu a využití.

4.5.1 Prvotní náklady

4.5.1.1 Koupě koně

Koupě koně je jednou z největších investic. Na začátku koupě koně musí být zodpovězeny otázky ohledně toho, jaký by měl váš kůň být. Bude-li to kůň na chov nebo na sport či pro volný čas. Čím vyšší jsou dovednosti koně, tím bude kůň dražší. Proto by se měla určit částka, kterou chcete do koupě koně investovat. Pro volbu správného plemene koně stojí za zvážení i jezdecké schopnosti jezdce, tělesný vzrůst a množství času investovaného do koní.

Kůň by měl být předveden na ruce v kroku a klusu. Měl by mít vyrovnaný uvolněný krok, klusat plynule a lehce. Musíme také sledovat, jak ochotný je se nechat vést, jak reaguje na okolí. Vhodná by byla projížďka. Měli bychom si vyzkoušet koně vyčistit, zjistit, jaká onemocnění dříve kůň prodělal, zdali byl zraněn. Asi nejlepší variantou je nechat si koně prohlédnout zvěrolékařem, který pozná všechny nedostatky.

Samotná koupě je uzavřena ve chvíli, kdy kupující a prodávající uzavřou kupní smlouvu. Mohli bychom se zde setkat i s podmíněnou kupní smlouvou, tzn. smlouva je uzavřena s určitou podmínkou, např.: kupující její platnost může zrušit, pokud veterinář u koně konstatuje skryté vady, kterých nebylo dříve všimnuto.

Cena koní se řídí jeho využitím, výcvikem, věkem atd. Půlroční hříbě českého teplokrevníka přijde zhruba na 10 – 15 tisíc korun, ale než vyroste a vycvičíme si ho sami, potrvá to nějakou dobu. Pro okamžité ježdění je lepší klidný starší kůň, kterého lze koupit už za 20 tisíc korun. Běžné ceny koní se základním výcvikem se pohybují okolo 25 – 90 tisíc korun, záleží také na kvalitě rodičů. U koní, které mají předpoklady závodit, už cena stoupá na 90 – 150 tisíc korun. Za špičkového sportovního koně musí chovatel zaplatit 500 tisíc korun i víc.

4.5.1.2 Pastviny, ohradníky, venkovní přístřešek

Pastviny

Jedním ze základních významů pastvy pro koně je dodávání vysoce hodnotné a botanicky pestré stravy, umožnění volného pohybu a pobytu na čerstvém vzduchu. Má-li se kůň uživit na pastvině, potřebuje plochu od 0,5 ha při intenzivní pastvě až po 1 – 1,3 ha při extenzivní pastvě. Kůň spase průměrně 8 % své hmotnosti za den. Patevní období začíná koncem dubna a trvá až do poloviny října. Koně musejí být na pastvinu vypuštěni postupně, pozvolna si zvykat na změnu krmiva. Z hmoty chudé na bílkoviny, suché a se surovou vlákninou, na trávu plnou bílkovin, vody a s nízkým obsahem surové vlákniny. V prvních dnech pastevního období by se měli pást přibližně hodinu. Zároveň nahrazovat část sena v boxu čerstvě posekanou travu. Poté se prodlužuje pastva na 2 hodiny a později na 3 – 4 hodiny dopoledne i odpoledne. 3 dny před vypuštěním na pastvinu by mělo proběhnout odčervení. Musí dojít ke kontrole pastviny z důvodu výskytu jedovatých rostlin, jako je např.: tis červený, orlíček obecný, pryskyřník prudký, starček barborkolistý, fazol ohnivý nebo rulík zlomocný.

Aby koně na pastvině nestrádali, musí se o ni majitel pečlivě starat. Samozřejmostí je, že se pastvina musí přibližně 2 - 4x týdně zbavovat pevných výkalů (koblížků), aby nedošlo k invazi červů. K ulehčení péče o pastvinu se většinou rozdělí na několik částí v závislosti na velikosti louky a počtu pasených koní. Je důležité zajistit, aby koně zůstali na jedné části tak dlouho, dokud nespasou porost na krátko. Vypásání totiž podporuje růst rostlin, a tím snižuje zátěž zbylého travního porostu. Teprve poté, co koně spasou trávu v prvním sektoru, vpustí se do další části pastviny. První vypasená část se musí renovovat. Výhodou tohoto systému je jeho nízká finanční náročnost.

Ohradníky

Aby koně z pastviny neutekli, musí se dodržet určité výšky ohrazení a vzdálenost sloupků od sebe. Hrazení se staví 120 – 140 cm vysoké v jedné řadě, u skokových koní až ve výšce 160 cm, nebo ve dvou řadách ve výšce 70 cm a 120 – 140 cm (většinou pro klisny s hříbaty), sloupky se zapouští do země ve vzdálenosti 4 m, asi 60 cm hluboko. Cesta od stáje (průhonová cesta) k ohradě by měla mít pro pohodlný průchod koní šířku

6 – 8 m. Vrata se musí otevírat do výběhu, aby je koně nemohli odtlačit. Používají se tři různé druhy ohrazení:

- **Dřevěné** - nepoužívanější materiál na ohrazení výběhu je dřevo. Ideální dřevo by mělo vydržet nepřízeň počasí, škůdce, koňské zuby i drbání. Životnost tohoto oplocení je asi 5 – 7 let. Nejobvyklejším a nepoužívanějším materiálem na ohradu je impregnovaný smrk, díky své dostupnosti a levnosti. Průměr dřevěných sloupků se pohybuje od 9 do 12 cm.
- **Elektrické** – výhodou elektrických ohradníků je jejich cena. Koně, kteří toto ohrazení znají, ho také dobře respektují. Pro koně se nepoužívají dráty a ocelová lanka, jako u jiných zvířat, ale speciální drát s plastovou vodivou vrstvou, který má vysokou pevnost a vzhledem k průměru 8 mm by neměl pořezat koně. Šířka vodící pásky je asi 2 – 4 cm. Pásky lze upevnit k plastovým stojkám nebo dřevěným sloupkům se speciálním izolátorem.
- **Plastové** – ploty většinou bílé barvy, nejsou u nás moc používané. Znamé jsou spíše ze zahraničí. Tento materiál je odolný nepříznivým povětrnostním podmínkám a má větší životnost díky odolnosti proti korozi, hnití a mrazu. Koně plast neokusují, ani se o něj nedrbou. Nevýhodou jsou vyšší náklady na pořízení takového oplocení.

Venkovní přístřešek

Koně musí mít vždy možnost schovat se před sluncem, deštěm a větrem. V krajním případě mohou přístřešek nahradit stromy. Stěny přístřešku jsou ze tří stran pobity prkny. Mezi prkny musí být nechány malé mezery, aby mohlo docházet k proudění vzduchu. Otevřená strana nemá být namířena ke slunci. Do přístřešku musí být zajištěn přísun vody. Minimální plocha přístřešku musí odpovídat počtu koní. Na jednoho koně se uvažuje plocha o výměře 10 m².

4.5.1.3 Ustájení koní, vybavení a požadavky na stáje

Ustájení koní

Základem pro dobrou stáj je, aby byla vzdušná, prosvětlená, prostorná. Měla by být vhodně situovaná. Důležitá jsou: teplota vzduchu, jeho složení, vlhkost či proudění, velikost plochy pro jednoho koně, podestýlka, podlaha boxu. Materiály použité pro stavbu a technologie ustájení musí být funkční a zdravotně nezávadné. Nesmí ohrožovat zdraví zvířat ani lidí. Ustájení se dělí do tří skupin. Na skupinové ustájení, vazné ustájení a individuální ustájení.

- **Skupinové ustájení (volné)** - známé především z hřebčínů, pro odchov hříbat po odstavu, jednoletých, dvouletých a tříletých koní. Z bezpečnostních důvodů není možné do volných stájí umístit dospělé hřebce a okované pracovní koně. Koně jsou ustájeni volně a přivazují se pouze při krmení, proto je tato forma ustájení i tou nejpřirozenější. Je však nejméně hygienická, protože se hnůj vyváží jednou za 2 až 3 měsíce. Skupinové ustájení je náročné na prostor. Pro hříbě do 1,5 roku je minimální plocha 6 m². U starších hříbat jsou nároky o 1 až 2 m² větší. Dospělá klisna potřebuje nejméně 13 m².
- **Vazné ustájení** – jednotlivá stání jsou od sebe oddělena zábradlím, které je z kulatin zavěšených na háčcích, aby se v případě potřeby daly odepnout. Koně bývají připnuti jedním nebo dvěma vazáky provlečenými úvazným kroužkem. Pohyb koně je tedy omezen na minimum, proto je tento způsob ustájení považován za nejméně vhodný a používá se většinou pouze pro tažné koně. Stání by mělo být 300 – 350 cm dlouhé a 150 – 180 cm široké. Zadní strana by měla být uzavíratelná.
- **Individuální ustájení (venkovní a vnitřní boxy)** – boxy mohou být umístěny uvnitř budovy. Stále častěji však dávají stavitelé přednost venkovním boxům. Boxové ustájení je pro koně mnohem pohodlnější. Plocha jednoho boxu by se měla pohybovat mezi 8 – 15 m². Minimální rozměry boxu se dají vypočítat ze vzorce $2 \times (KVH)^2$, kde KVH je kohoutková výška hůlková. Stěna boxu je 200 – 220 cm vysoká, do výšky 115 – 130 cm bývá dřevěná. Zbytek tvoří většinou mříž v rámu z kulatých prutů o průměru 2 cm a rozteči asi 6 cm. Dveře by měly být 120 cm široké, nejlépe posuvné, z důvodu bezpečnosti koní. U klasických dveří je potřeba zajistit neostré hrany a předměty na dveřích.

Požadavky stáje

Podlaha – nejlépe pružná, ale pevná, teplá, odolná proti oděru a nepropustná. Nejvýhodnějším materiálem jsou impregnované dřevěné špalíky, nebo modernějším materiálem je tvrzená rýhovaná guma. Sklon podlahy je dán vyhláškou č. 191/2002 Sb., minimálně 1,5 %, z důvodu odvodu moči do odtokové drážky.

Okna – jsou důležitá pro osvětlení a větrání. Minimální rozměr 120 x 80 x 90 cm. Ideální jsou sklopná dovnitř, s izolačním dvojsklem. Umístění oken musí být ve výšce 180 – 200 cm od podlahy, mimo dosah koní tak, aby jim nesvítilo slunce do očí.

Osvětlení – pro koně je nejlepší osvětlení 40 lm/m². Pracovní osvětlení ve stáji je 100 lm/m². Umístění vypínačů a elektronických spotřebičů musí být mimo dosah koní.

Mikroklima – optimální rychlost proudění vzduchu je ve stáji pro zimní měsíce 0,25 m/s a pro letní měsíce 0,5 m/s. Na jednoho koně ve stáji odpovídá 25 m³ vzduchu. Vhodná teplota by v zimě neměla dlouhodobě klesnout pod 6°C, v létě se pohybuje mezi 15 – 20°C. Na stěnách a podlaze nesmí docházet ke kondenzaci par.

Chodba – šířka chodby by měla být ve dvouřadých stáních se zasouvacími dveřmi minimálně 3 m. U dvouřadých a jednořadých stájí je minimální šířka 2,5 m.

Vybavení stáje

Mezi základní vybavení stáje patří:

Krmný žlab – optimální délka 60 cm, šířka 40 cm a hloubka 40 cm. Žlab by měl být umístěn ve výšce 0,65 – 1 m, nejčastěji v rohu. Nejvhodnější je kameninový nebo plastový žlab, zahnutý dovnitř, aby koně nevyhazovali krmivo.

Napáječka – kůň potřebuje stálý přísun pitné vody. Denní spotřeba vody pro koně je 20 – 50 litrů, o teplotě 8 – 12°C. Nejvíce se používají automatické miskové napáječky umístěné ve výšce 1,2 – 1,5 m od podlahy.

Vázací kruh – kovový kruh, zabudovaný do stěny. Slouží pro uvázání koně při čištění, ošetřování nebo při léčbě.

Držák na minerální liz – plastová nádoba pro sůl či liz, upevněná ve výšce 80 – 120 cm nad podlahou.

Za vybavení stáje můžeme považovat i náčiní, které potřebujeme k obstarání čistoty ve stáji, např. mistovací sada, kopáč, kolečko, hrábě, lopata, vidle, smeták, vědro na krmivo.

V každé stáji je třeba mít k dispozici prostory na uskladnění krmiva, steliva a hnoje. Také je dobré mít místnost, kde jsou uložena sedla a výstroj pro koně, pomůcky pro ošetření koní, záchod, umyvadlo a místnost pro personál. V případě krmiv je za potřeby mít možnost namíchat je v suché a odvětrané místnosti. Místnosti by měly být co nejblíže k vlastní stáji. Ve větších stájích mohou být umístěny další potřebné boxy:

- **Mycí box** – měl by být dostatečně prostorný – jak známo, koně mají z malých prostorů strach. Součástí mycího boxu v moderní stáji je často solárium, ovšem za dodržení bezpečnostních předpisů. Nemusí tak být umístěno ve speciálním prostoru. (Navrátil, 2005)
- **Porodní box** – délka 4 – 5 m, šířka 4 – 5 m. Celý porodní box musí být dezinfikovatelný, čistý a bezpečný.

Součástí stáje může být i karanténní místnost, místnost na nářadí nebo garáž na přívěs, traktůrek či sekačku, které jsou potřebné k údržbě pastvin.

4.5.1.4 Základní vybavení pro koně

Jako výstroj se označuje jezdecké vybavení od sedel, třmenů a podbřišníku, až po uzdu, otěže a udidla. Patří sem i různé druhy ohlávek, výcvikové vybavení, příkrývky a postroje, tzn. vše, pomocí čeho koně ovládáme a chráníme. Konkrétní část výstroje může existovat v několika druzích, jako např.: sedlo, které bývá přizpůsobeno různým účelům, k nimž je kůň užíván. Tradičně se na výrobu výstroje používá kvalitní prošíta kůže, ale stále častěji se využívají i modernější syntetické materiály, které se snadněji čistí a jsou lehčí.

Sedlo – slouží jako pevný polštář mezi jezdcem a koněm, který rozkládá jezdcovu váhu. Na různé disciplíny se používají různé typy sedel (drezurní, skokové, přehlídkové, westernové, dostihové, univerzální, dámské). Povrch sedla je kožený, obvykle černý nebo hnědý. Základem sedla je kostra, což je tvarovaný kus dřeva doplněný umělohmotným nebo kovovým materiálem, která se skládá z přední a zadní rozsochy.

Potah sedla je dotvořen dvěma bočnicemi, vybavenými měkkými nákolennými polštářky. Pod bočnicemi je malá kůže, která pokrývá tři pásy, sloužící k připevnění podbřišníku (široký pás, který udržuje sedlo na koňském hřbetu). Nad zápinkami je velká plocha měkké kůže, které se říká sedlový polštář. Asi poslední součástí jsou třmenové řemeny s třmeny (klasické, bezpečnostní). Každý kůň má jinak vysoký kohoutek, proto každé sedlo musí správně sedět koni a vyhovovat jezdcovi. Cena sedel se liší podle jejich využití.

- **Skokové sedlo (parkurové)** – hluboce vykrojená přední rozsocha, polohluboké posedlí, bočnice více vepředu, kolenní opěrky jsou zpravidla pod bočnicemi. Sedlo umožňuje sedět blíže ke kohoutku koně a poskytuje větší oporu pro kvalitní sed.
- **Drezurní sedlo** – zvýšená zadní rozsocha, v přední části jsou bočnice téměř svislé, výrazné přední opěry. Sedlo podporuje hluboký sed jezdce.
- **Westernové sedlo** – krátké a hluboké posedlí, přední rozsocha vyúsťuje v hrušku, rozšířené třmenové řemeny (fendry), kožené třmeny ve tvaru hrušky. Sedla jsou často bohatě vyzdobená s ozdobným kovááním.
- **Dostihové sedlo** – malá, nízká hmotnost 2,5 – 4 kg, krátké třmenové řemeny. Pomáhá žokeji udržovat tělo v aerodynamické nakloněné pozici.
- **Dámské sedlo** – upraveno pro sezení z jedné strany, má dva až tři rohy, levá bočnice větší, pouze jeden bezpečnostní třmen.
- **Univerzální sedlo (školní)** – kompromis mezi parkurovým a drezurním sedlem. Má přední kolenní a zadní stehenní odnímatelné opěrky. Slouží k výcviku, turistickému ježdění.

Podsedlová dečka – chrání sedlo před koňským potem a chlupy. Mírní tlak sedla na koňský hřbet a zabraňuje otlakům a odřeninám od sedla. Dobře padnoucí dečka je velmi důležitá pro zdraví koně. Je nepřeberné množství druhů deček, různých barev, tvarů a materiálů. Pro plnění své funkce je potřeba udržovat dečku v čistotě.

Uzdečka – nejjednodušší prostředek k ovládnutí koně. Uzdečka je tvořena z několika částí – nátylník, lícnice, udidlo, nánosník, čelenka, podhrdelník, otěže. Celá uzdečka je nastavitelná podle velikosti hlavy koně pomocí zápřezek a zápink, popřípadě

lze její jednotlivé části měnit. Je vyrobena z kovových a kožených částí. Uzdečka musí koni přesně sedět. Nánosníků je několik typů – hannoverský, anglický, mexický, irský, švédský. Udidel je také mnoho druhů – jednoduchá, lomená, kovová, gumová a několik dalších.

Ohlávka – slouží k uvázání a manipulaci s koněm bez udidla. Součástí ohlávky je oko na uchycení vodítka nebo vazáku. Hodně užívaná je lonžovací ohlávka při jízdě koně na lonži, která má na nose kovové kroužky na uchycení lonže.

Lonž – 3 – 4 cm široké nylonové nebo bavlněné lano dlouhé 8 až 10 m. Na jedné straně lonže je upevněna kovová karabina, na druhé smyčka pro dobré držení. Lonž může mít protiskluzové zarážky. K lonžování se používají další pomůcky - bič, lonžovací ohlávku, lonžovací obříšky, madla.

Štajgr – je to řemen s kruhovým udidlem a nastavitelnou velikostí. Slouží k vodění koně a jeho usměrnění při neposlušnosti. Lze jej navléknout i přes stájovou ohlávku nebo uzdečku.

Podocasník – kožená smyčka vedoucí od sedla pod ocas koně sloužící k zabezpečení stability sedla, aby neklouzalo vpřed.

Poprsník – drží sedlo ve správné poloze, aby sedlo neklouzalo dozadu. Zapíná se do oček v přední části sedla a do podbřišníku. Vyrábí se z elastické gumy nebo kůže.

Martingal – dvoudílný řemen opatřenými kroužky, kterými procházejí do jezdcových rukou otěže. Druhý konec je uchycen do podbřišníku. Používá se u koní s horší ovladatelností, kteří mají snahu zvedat hlavu, nebo u začínajících jezdců s neklidnou rukou.

Čabraka – síťová nebo provázková čelenka. Chrání koně před hmyzem. Upevňuje se na uzdečku koně.

Deky – poskytují koni ochranu před špatným počasím, chladem, teplem, obtížným hmyzem nebo při přepravě. Vyrábějí se z příjemných materiálů jako je fleece, bavlna nebo polyester, takže jsou přizpůsobeny i na celodenní nošení. Druhy dek – odpocovací, stájové, nepromokavé, bederní, proti mouchám, přepravní.

Kamaše, bandáže, zvony – ochranné prostředky pro nohy koně. Jsou užitečné při intenzivním tréninku či zvýšené zátěži, slouží jako podpora při doléčení zranění nebo jako ochrana při nácviku nových prvků.

Poprsní postroj - užívá se na tažení kočáru. Tažný postroj objímá celý trup koně. Na krku a na prsou jsou umístěny poprsnice s postraňky a nákrčníkem. Na hřbetě spočívá náhřbetník s komorou a kroužky pro opratě, případně také nákržník s nosnými postraňky. Poprsní postroj se může snadno přizpůsobit každému koni pomocí zápřezek.

Celková cena základní výstroje se nedá jednoznačně určit, jelikož záleží na tom, jak koně využíváme a tím pádem, jakou výstroj potřebujeme.

4.5.1.5 Péče o koně – vybavení

Každý, kdo chce mít úspěchy v chovu koní, musí umět o koně správně pečovat. Každý den je u koně důležité pečovat o jeho srst, kopyta a kontrolovat tak možný výskyt různých infekcí nebo otoků. Zároveň je to nejlepší způsob, jak se s koněm seznámit důvěrněji a upevnit vzájemné vztahy.

Péče o kůži a srst

Stav kůže a srsti poukazuje na kondici koně a jeho zdravotní stav. Lesklá srst značí dobré zdraví, zato matná suchá srst je známkou nemoci či špatné kondice. Koně na pastvinách se nečistí příliš důkladně, jelikož potřebují přirozenou ochranu proti zimě a dešti. Pro koně ve stáji je čištění důležitou součástí péče o srst. Čištění masíruje kůži, zbavuje ji přebytečného tuku, odumřelých šupinek kůže a všech nečistot. Tím dochází k čištění pórů důležitých pro regulaci tělesné teploty. K čištění používáme: hřebíčko (kovové, plastické, gumové), hrubý kartáč, jemný kartáč, houba, jemný a hrubý hřeben, stěrka na pot.

Péče o kopyta

Před ježděním i po práci se kopyta čistí kopytním háčkem, přičemž se kontroluje, zdali v kopytu neuvízl kámen nebo jiný ostrý předmět. Předchází se tím tvorbě zánětů kopytní škáry. Při chladném a deštivém počasí je dobré ostříhat dlouhé chlupy u kopyt

koně, aby kůže v těchto místech rychle osychala. Kopyta se musí čas od času potřít tukem, aby se zabránilo jejich vysychání. Potřeby pro čištění: háček na kopyta, štěteček na kopytní olej, kopytní olej.

Úprava koně

Úprava koně spočívá ve zkrácení nebo v odstranění přebytečných žíní a chlupů. Způsob úpravy hřívy i ocasu záleží na typu koně, jeho plemenné příslušnosti a na představě, jak vylepšit jeho vzhled. Celkové úpravy se provádí až po vylínání srsti. Potřeby pro úpravu koně: nůžky, hřebínek na protrhávání hřívy, holicí strojek.

4.5.1.6 Vybavení pro jezdce

Jezdecký oděv má tradiční styl a materiál, ale hlavně musí být praktický. Paže chráníme dlouhými rukávy a nohy dlouhými kalhotami. Dále dbáme na to, aby nic z oblečení nevlálo a nepoletovalo, a tím nerozptylovalo pozornost koně. Stále častěji se jezdecké vybavení vyrábí ze syntetického materiálu a hraje v něm častou roli i móda.

Základní vybavení: jezdecké kalhoty (rajtky), jezdecký kabát, jezdecký frak, košile, vesta, bezpečnostní vesta, páteřní chránič, vysoké jezdecké boty, perka, jezdecká přilba, klobouk, rukavice, jezdecká vázanka, ostruhy, jezdecký bičik, minichapsy nebo chapsy.

4.5.2 Stálé náklady

4.5.2.1 Výživa a krmení koní

Koně je nutné krmit tak, aby jednotlivá krmiva zařazená do krmných dávek odpovídala potřebě živin pro udržení správné chovné kondice, podmiňující zdraví, životnost a výkonnost. Vzhledem k anatomii trávicího ústrojí jsou koně zvláště náročné na nezávadné krmení a citlivé na nedostatek v hygieně výživy. Poměrně malý žaludek koně vyžaduje, aby se koně krmili alespoň třikrát denně. Krmné normy jsou pro koně stanoveny obdobně jako u ostatních druhů hospodářských zvířat. Jsou rozdílné podle hmotnosti koní, pracovního zatížení a plemenného využití. Zvířata je však třeba pozorovat a podle kondice, popř. klinických příznaků, krmení usměrňovat.

Zásady krmení lze shrnout takto:

- Příjem energie musí být stejný jako výdej. Překrmování vede k poruchám zažívacího a oběhového systému, podvýživa vede ke ztrátě energie i kondice.
- Krmit méně a často, hranicí je 1,8 kg koncentrovaného krmiva denně.
- Nejméně hodinu po krmení nesmí kůň pracovat.
- Sledovat poměr mezi balastem a koncentrovaným krmivem. Balast, který tvoří především seno, musí činit nejméně polovinu, ale raději dvě třetiny krmné dávky, neboť zajišťuje činnost zažívací soustavy.

Krmivo můžeme rozdělit do tří skupin: **jadrné krmivo** (oves, ječmen, kukuřice, lněné semeno, pšeničné otruby), **objemové krmivo suché** (seno, sláma), **objemové krmivo čerstvé** (zelené krmivo, okopaniny). Koně se mohou dokrmovat i různými granulemi, které mají vysokou krmnou hodnotu.

tabulka 2: průměrná roční potřeba krmiv na 1 koně (500 - 600 kg ž. hm.)

Skladba krmné dávky	Množství (q)
Seno + oves	22 + 14
Seno + oves + pastva	11 + 11 + 63
Krmná směs + krmná sláma	26 + 25
Kukuřičná siláž + seno + oves + krmná sláma	55 + 7,3 + 10,8 + 3,6
Senáž + oves + krmná sláma	55 + 11,5 + 3,6

Zdroj: Navrátil Jan

Zvláštní pozornost je třeba také věnovat napájení koní. Napájíme vždy zdravotně nezávadnou pitnou vodou teplou asi 2 až 12°C, 3 až 4krát za den podle teploty a pracovního zatížení. Celková potřeba vody činí 4 až 5 % hmotnosti koně, což je průměrně 20 až 50 l vody na kus za den. (Jambor, a další, 1992)

4.5.2.2 Podestýlka

Podestýlka umožňuje koni pohodlné ležení, poskytuje izolaci, saje vlhkost z výkalů a pohlcuje pachy. Tři nejpoužívanější podestýlky:

Sláma

Je nejčastější typ podestýlky, která je zároveň nejdostupnější a nejlevnější variantou. Zároveň může sloužit jako součást krmiva obsahující pro koně potřebnou vlákninu. Sláma ale není příliš savá, musí se denně měnit, práší a má velký objem, takže k jejímu skladování je třeba větších prostor. Potřeba slámy činí 3,5 – 6 kg/ks denně.

Hobliny

Dalším typem podestýlky jsou hobliny. Většinou se používají hobliny oprášené a vysušené. Savost hoblin je výrazně vyšší než u slámy. Při čištění boxů podestlaných hoblinami lze odstranit pouze koblížky a mokrá místa, což snižuje objem práce i hnoje. Hobliny jsou o něco dražší než sláma. Objem hnoje je ale o 2/3 menší, což má také výrazný vliv na celkové náklady. Pro nastlání boxu potřebujeme 2 – 3 balíky a dále asi 1 – 1,5 balíku hoblin na týden na doplnění.

Pelety

Nejmodernější podestýlkou jsou pelety, které se vyrábějí lisováním z měkkého dřeva. Pelety mají vysoký dlouhodobý sací účinek, jsou bezprašné, vlhkost se lépe váže a pachy jsou lépe pohlcovány. Při kydání boxů odstraňujeme pouze výkaly a vlhká místa. Základním množstvím pro naplnění boxu je 4 – 5 pytlů (80 – 100 kg). Při prvním nastlání se musí pelety lehce navlhčit, tím zvětší svůj objem. Podestýlka se doplňuje teprve šestý den od prvního nastlání v dávce 1 pytel na jeden týden.

4.5.2.3 Energie

Nedílnou součástí stálých nákladů jsou elektřina a voda spotřebovaná při chovu koní. Ceny se mění každý rok a závisí na velikosti stáje a zázemí pro koně a obsluhu.

4.5.2.4 Ošetřování koní

Ošetřování koní ohledně péče o srst a částečně o kopyta zvládne každý, kdo se koním alespoň trochu věnuje. Na odborné věci je potřeba zavolat kováře, či veterináře.

Kovář - Kovář obouvá koně tak, aby se uchovala jeho přirozená funkce i chod, hledá způsoby, jak napravit různé vady postojů a škody způsobené poraněním či nemocí.

Správné podkování přispívá ke zdraví koně, prodlužuje jeho pracovní věk a zlepšuje výkon. Podkova chrání kopyto koně před opotřebením rychlejším, než je přirozené dorůstání rohoviny, a také zlepšuje soudržnost kopyta. Kovat je dobré v rozmezí 6 – 8 týdnů při dobré kondici koně.

Zvěrolékař – služby veterináře mohou být hodně nákladné (v případě operace nebo dlouhodobé léčby). Nejčastějším problémem u koní jsou úrazy, otlaky, záněty, schvácená kopyta či kolika. Pravidelná zdravotní kontrola od zvěrolékaře by měla probíhat i v průběhu roku, kdy se provádí odčervení, preventivní očkování nebo broušení zubů.

4.5.3 Ostatní náklady

4.5.3.1 Pojištění

Vysoko ceněné sportovní nebo chovné koně lze pojistit proti krádeži, nehodám a nemocen. Některé pojišťovny nabízejí také pojištění na život koně. Koně se pojišťují většinou pouze v určitém věkovém období, přičemž si pojišťovny stanovují minimální a maximální věk zvířete. V případě uzavření pojistky musíme souhlasit s celkovým vyšetřením koně určeným veterinárním lékařem. U velmi hodnotných koní je celkové vyšetření často doplňováno rentgenovými snímky. Pojištění rekreačních koní a poníků je drahé - neekonomické. (Hermsen, 1999)

4.5.3.2 Přepravník

Výpravy, soutěže, cesta za zvěrolékařem, k inseminaci, či pro nově zakoupeného koně, to jsou hlavní důvody, proč mít přepravník. Nejčastějším přepravníkem pro koně je přívěsový přepravní box, který se vyrábí převážně pro jednoho nebo dva koně. Vedle těchto přívěsů se vyrábějí malé nákladní motorové vozy a velké nákladní vozy, které mohou být vybaveny také prostorem pro přespání.

4.5.3.3 Venkovní jízdárna

Venkovní jízdárna má tvar obdélníku. Základní míry jízdárny jsou 20 x 40 m nebo 20 x 60 m. Nejvhodnějším materiálem pro základ jízdárny je písek s vhodnou příměsí

šterku. Materiál pro horní vrstvu by neměl být prašný, měl by udržovat pevnost, ale zároveň musí být pružný a tlumit údery. Podkladní vrstva musí mít sklon 1 – 2%, aby byl umožněn odtok vody. Metr čtverečný kvalitního materiálu s odbornou prací firmy přijde asi na 1000 – 2000,- Kč.

4.5.3.4 Hala

Hala chrání koně i jezdce před špatným počasím, poskytuje jim jezditelný povrch a světlo. Velikou nevýhodou, díky které si většina stájí nemůže dovolit halu, jsou finanční prostředky na její výstavbu. I do těch nejmenších hal by se měl vejít obdélník o rozměrech 20 x 40 m. Výška haly v nejnižším bodě by měla být minimálně 4,25 m. Vazníky a rámy mohou být vyrobeny ze dřeva, oceli, betonu, cihel, nebo jejich kombinace, vždy podle vkusu investora a aktuální cenové nabídky.

4.5.3.5 Kolotoče, běžící pásy

Kolotoče – neboli vodící zařízení či kruhový treňažér, je běžnou pomůckou hlavně pro dostihové koně. Pohyb řídí centrální ovladač, na němž lze nastavit směr a rychlost otáčení. Velkou výhodou tohoto kolotoče je možnost celoročního využití.

Běžící pásy – v určitém prostoru se může kůň pohybovat rychlostí, jaká je nastavena. Kromě zajištění pohybu koně posiluje i svalstvo nebo aktivně podporuje rekonvalescenci po nemoci či zranění.

4.5.3.6 Sekačka, traktůrek

Na údržbu pastvin a sekání čerstvé trávy by měla každá stáj vlastnit traktůrek či sekačku.

4.6 Výnosy

Výnosů v chovu koní je méně než nákladů. Můžeme je rozdělit do čtyř hlavních skupin.

4.6.1 Prodej koně (hříběte)

Účetní hodnota odstavčete odpovídá vlastním nákladům, což jsou náklady související se zabřeznutím matky, dále náklady na zvýšenou péči o klisnu v době březosti, veterinární a registrační záležitosti, krmivo, stelivo a poměrnou část osobních nákladů. Samozřejmě pokud budete připouštět špičkovým, prověřeným plemeníkem stejně tak kvalitní klisnu, budou zajisté náklady na budoucího šampióna vyšší. (Burdová, 2011)

Cena dospělého koně záleží hlavně na stavbě těla, vzhledu, výkonnosti, věku, chování a na úrovni jeho výcviku.

4.6.2 Pronájem stáje

Vlastnictví koně je dost finančně náročné a někteří lidé si nemohou dovolit stavbu nebo koupi vlastní stáje. Proto využívají služeb jiných stájí včetně péče o koně za určitý nájem.

4.6.3 Rekreační ježdění

Vysoké procento lidí se jízdě na koních věnuje ve svém volném čase jen pro zábavu (rekreačně). Ve většině případů nevlastní koně, využívají služeb stáje, jako jsou rekreační vyjížďky nebo hodiny jízdy na jízdárně. Cena této služby je individuální a odvíjí se od hodinové sazby.

4.6.4 Výhra v soutěži

Jako výhry za umístění v soutěžích jezdci (majitelé) dostávají peněžní nebo věcné odměny, např.: potřeby spojené s chovem, vybavení pro koně, krmení. Tyto výhry se dají považovat za výnosy. Čím vyšší a kvalitnější soutěž, tím vyšší hodnotu výhra má.

4.7 Dotace

4.7.1 Národní dotace

Začátkem každého roku jsou vždy na základě schváleného státního rozpočtu vyhlášovány jednotlivé dotační programy. Dotace (týkající se chovu koní) vycházejí především ze skutečnosti, že šlechtění a plemenitba koní spadá jako u ostatních hospodářských zvířat pod působnost plemenářského zákona (č. 154/2000 Sb.). Dále je podporována speciální úloha zemských hřebčinců a genetické zdroje. Pro rok 2012 na základě § 2 a § 2d zákona 252/1997 Sb., o zemědělství, platí následující dotační programy:

- **2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat** – jedná se o dotaci na vedení plemenných knih, na kritérium mladých koní, na zajištění kontroly dědičnosti anglického plnokrevníka a klusáka formou dostihů, na zkoušky výkonnosti klisen, na zajištění plemenitby formou inseminace, na tetování a posuzování hřebečků v testačních odchovech. Žadatelem o dotaci v rámci 2.A. mohou být uznaná chovatelská sdružení, oprávněné osoby nebo osoby dle § 16 zákona 154/2000 Sb. (plemenářského zákona) – inseminační stanice.
- **8. Nákazový fond** – koní se týká možnost částečné úhrady nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů.
- **9.A.a. Speciální poradenství pro živočišnou výrobu ve vztahu k zákonu č. 154/2000 Sb.** – podpora činnosti uznaných chovatelských sdružení a oprávněných osob v oblasti osvětové a vzdělávací činnosti a v oblastí pořádání přehlídek a výstav koní.
- **9.E. Školní závody** – podpora projevu praxe a odborného vzdělání formou spolupráce podnikatelských subjektů, které obdržely status „Školní závod“, se středními školami a vyššími odbornými školami zabezpečujícími přípravu budoucích pracovníků resortu.
- **5. Dotace pro Zemský hřebčinec Písek s.p. a Zemský hřebčinec Tlumačov, s.p.** – účelem poskytování dotací je zachování národní památky, kulturní památky, tradičních historických staveb a zajištění plnění úkolů státní péče o rozvoj plemenářství v chovu koní v ČR.

- **6. Genetické zdroje** – účelem je zachování zdrojů hospodářských zvířat a geneticky cenných populací hospodářských zvířat, ryb a včel v rámci Národního programu zvířat. V případě koní se jedná o starokladrubského koně, hucula, českomoravského belgického koně a slezského norika.

4.7.2 Dotace pro nestátní neziskové organizace

Do 30. září 2012 bylo možné také podat žádost o dotaci pro nestátní neziskové organizace na rok 2013. Nově mohly podávat žádosti i neziskové organizace, které se zaměřují na rozvoj jezdeckého sportu, péče o koně a hipoterapii. (Kolektiv autorů, 2012)

5. Vlastní zpracování - Jezdecká stáj Slavíkov

Jezdecká stáj Slavíkov se nachází ve východočeském kraji přibližně 7 km od Náchoda, směrem na Červený Kostelec. Majitelem tohoto sportovně jezdeckého klubu je Milan Brát. Spolumajitelkou je Lucie Němečková Hlavatá, která zajišťuje veškerý provoz této stáje, jako je údržba stáje i venkovních přístřešků, výchova koní, zajištění výuky jízdy a rekreačních jízd. Zároveň je také jezdkyň, která s koňmi jezdí za tuto stáj závody military. Díky tomu je počet zaměstnanců ve stáji nulový. Pozici ekonoma zastává sám majitel. Stáj byla založena 13.12.1993. Právní formou této stáje je od 1.1.2014 občanské sdružení - spolek. V oblasti institucionálního sektoru je uvedena jako neziskové instituce sloužící domácnostem.

Stáj je vedena pro sportovní účely se zaměřením na soutěže všestranné způsobilosti (military), které zahrnují 3 jezdecké disciplíny - drezúra, cross country, parkur. Všestranná způsobilost koně je považována za jednu z nejnáročnějších jezdeckých disciplín. Chov je celkem úspěšný. Asi největší úspěch získala v roce 2013 jedna z klisen - Kaila - s Lucií Němečkovou Hlavatou v sedle, a to 2. místo na soutěži v Maďarském Alay v obtížnosti CIC1*.

V této stáji je 11 koní - 7 vlastních koní a 4 koně soukromých vlastníků, kteří jsou zde pouze ustájeni. Chov je zaměřen především na České teplokrevníky, kterých je v této stáji 6. Ve vlastnictví této stáje je ještě shetlandský pony. Byl pořízen pro kroužek dětí, který je v plánu uspořádat v roce 2014. V tomto roce neproběhla žádná inseminace.

Hospodářský výsledek byl za poslední 3 roky mírně ztrátový. Ztráta se postupem času snižovala, až se změnila na zisk. V roce 2010 ztráta činila částku přibližně 118 000,- Kč hlavně díky úvěru. Tento úvěr byl koncem roku 2010 splacen. V roce 2012 byla ztráta pouhých 24 800,- Kč. Do této doby veškerý chod chovu dotoval majitel z jiné podnikatelské činnosti. V roce 2013 je hospodářský výsledek podniku ziskový ve výši 92 179,- Kč. Tato celkem velká změna byla způsobena hlavně prodejem koně a postupným zaváděním pronájmu stájí pro koně soukromníků. Pro porovnání nákladů a výnosů byl zvolen rok 2013.

5.1 SWOT analýza

Silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby podniku jsou vyhodnoceny v této SWOT analýze.

tabulka 3: SWOT analýza

SWOT analýza		Interní analýza	
		S: Silné stránky	W: Slabé stránky
Externí analýza	O :Příležitosti	Vlastní prostory	Konkurence.
		Odbornost pracovníků a zkušenost majitele.	
		Rozvoj agroturistiky v celé Evropě.	Stáj nemá stálou klientelu.
		Rozšíření klientely díky úspěšnosti chovu.	
		Díky zajištění provozu stáje spolumajitelkou se snižují mzdové náklady a služby jsou levnější.	Začínající podnikání.
		Stavba nových boxů zajišťuje přísun nových zájemců o pronájem stáje.	
	T: Hrozby	Ztráta dobré pověsti podniku díky nedostatečné odbornosti.	Nejistota dostatečného množství zákazníků.
		Nebezpečí konkurence - nižší ceny, větší výběr koní, lepší umístění stáje, větší škála služeb.	Veškeré negativní mimořádné události - onemocnění koní.
		Rozšíření počtu boxů může snížit kvalitu péče o koně.	

Zdroj: vlastní zpracování

5.2 Analýza trhu

Podnik bude orientován na Náchodský okres, konkrétně na oblast mezi Červeným Kostelcem, Náchodem a Hronovem. Stáj se zaměří na zákazníky se zájmem o koně, přírodu a aktivní odpočinek. Veřejnost bude upozorňovat na pozitivní zdravotní účinky jízdy na koní, která pomáhá hlavně při bolestech zad, jimiž trpí velké procento lidí. Přístup do jezdecké stáje nebude nijak věkově omezena.

5.3 Náklady na chov koní - prvotní

Tato kapitola obsahuje náklady, které majitel zaplatil během let provozu, mimo nákladů stálých, které jsou uvedeny v následující kapitole.

5.3.1 Stáj, ustájení koní

Stáj:

Protože se stáj nachází ve svahu, je rozdělena do dvou pater (přízemí, 1. patro). V přízemí tohoto objektu je v jedné části umístěna sedlovna, klubovna, sociální zařízení a místnost pro jadrná krmiva. V druhé části porodní box a místo pro vůz na hnůj, do kterého se vyváží hnůj z prvního patra.

V prvním patře zabírá největší část 5 kamenných boxů. Dále se zde nachází stáj pro poníky, úschovna na seno a hobliny a traktůrek. Stáje splňují všechny potřebné požadavky ohledně výšky oken a rozměrů pro ustájení koní. Od této části stáje vede cesta na jízďárnu a do výběhů. Cena stavby stáje i s projektovou dokumentací byla majitelem odhadnuta na 3 800 000,- Kč. Tato částka byla zahrnuta do nákladů v jednotlivých letech. Do odhadu nebylo započítáno vybavení stáje.

Parcela, na které je umístěn celý areál stáje, má výměru 1,7 ha. Z toho činí rozloha výběhu 0,9 ha. Pořizovací cena pozemku činila 204 000,- Kč.

Ustájení koní:

Boxové ustájení - v této stáji je 5 kamenných stání o rozměrech 3 x 3,5 m, které jsou v okolí krmného žlabu obložené keramickou dlažbou, 1 porodní box o rozměrech 4 x 5 m a 1 box z OSB desek pro poníky o rozměrech 4,5 x 5 m. Každá stáj je vybavena krmným žlabem, automatickou napáječkou, držákem na minerální liz a dvěma

vázacími kroužky. Náklady na stájové vybavení jsou uvedeny v tabulce 3: Stájové vybavení. Denně se tyto boxy mistují a doplňují hoblinami nebo slámou. Jednou za tři měsíce se provádí údržba celé stáje, např.: mytí obkladů. Ceny potřebných věcí pro tuto údržbu jsou vypočítány na 7 500,- Kč.

tabulka 4: Stájové vybavení

Stájové vybavení			
Název vybavení	Cena	Počet kusů ve stáji	Cena celkem
Krmný žlab	250,00 Kč	6	1 500,00 Kč
Napáječka	1 800,00 Kč	6	10 800,00 Kč
Vázací kruh	350,00 Kč	12	4 200,00 Kč
Držák na minerální liz	150,00 Kč	6	900,00 Kč
Celkem	17 400,00 Kč		

Zdroj: vlastní zpracování

Pastevní ustájení - rozloha pastvin je 0,9 ha. Jsou rozděleny na 4 samostatné výběhy. Stavba dřevěných ohrad okolo výběhů a venkovních přístřešků byla vyčíslena na 148 000,- Kč. Ve dvou výbězích jsou umístěny dřevěné přístřešky, ve kterých jsou koně i ustájeni. Tyto přístřešky mají rozměr 6 x 5 m a nejsou v nich automatické napáječky. Na kydání výběhu se používá stejné vybavení jako na údržbu vnitřních boxů, viz. tabulka 5: Vybavení na údržbu stáje. Nevýhodou je nutnost dolévání nádrže na vodu pro koně.

tabulka 5: Vybavení na údržbu stáje

Vybavení na údržbu stáje			
Název vybavení	Cena	Počet kusů ve stáji	Cena celkem
Mistovací sada	1 200,00 Kč	2	2 400,00 Kč
Kopáč	120,00 Kč	1	120,00 Kč
Lopata	290,00 Kč	4	1 160,00 Kč
Vidle	120,00 Kč	6	720,00 Kč
Smeták	120,00 Kč	5	600,00 Kč
Vědro	250,00 Kč	10	2 500,00 Kč
Celkem	7 500,00 Kč		

Zdroj: vlastní zpracování

5.3.2 Základní vybavení pro koně

Protože je stáj zaměřena na military, je potřeba mít vybavení pro výchovu mladých koní, trénink koní, přepravu, závody. Dále musí mít i výstroj pro rekreační ježdění, které tato stáj provozuje. Díky jedenácti koním má stáj větší počet jednotlivých položek vybavení, které v průběhu let majitel nakoupil. Ceny tohoto vybavení jsou odhadnuty majitelem. Při větším počtu je brán jejich průměr. Celková částka všeho vybavení vyšla na 195 220,- Kč. Jednotlivé položky jsou popsány v tabulce 6: Výstroj pro koně.

tabulka 6: Výstroj pro koně

Výstroj pro koně			
Název vybavení	Cena	Počet kusů ve stáji	Cena celkem
Skokové sedlo	22 300,00 Kč	2	44 600,00 Kč
Drezurní sedlo	21 600,00 Kč	1	21 600,00 Kč
Univerzální sedlo	5 400,00 Kč	1	5 400,00 Kč
Třmeny	850,00 Kč	4	3 400,00 Kč
Třmenové řemeny	650,00 Kč	4	2 600,00 Kč
Podbřišník	1 200,00 Kč	6	7 200,00 Kč
Podsedlová dečka	950,00 Kč	14	13 300,00 Kč
Uzdečka s hannoverským nánosníkem	1 200,00 Kč	2	2 400,00 Kč
Uzdečka s anglickým nánosníkem	1 800,00 Kč	7	12 600,00 Kč
Ohlávka	190,00 Kč	18	3 420,00 Kč
Vodítko	180,00 Kč	12	2 160,00 Kč
Vazák	210,00 Kč	14	2 940,00 Kč
Lonž	250,00 Kč	3	750,00 Kč
Bič	280,00 Kč	3	840,00 Kč
Lonžovací obřišník	750,00 Kč	2	1 500,00 Kč
Madla	2 100,00 Kč	1	2 100,00 Kč
Štajgr	750,00 Kč	2	1 500,00 Kč
Poprsník	2 300,00 Kč	1	2 300,00 Kč
Martingal	390,00 Kč	4	1 560,00 Kč
Čabraka	270,00 Kč	4	1 080,00 Kč

Odpocovací deka	930,00 Kč	8	7 440,00 Kč
Stájová deka	1 500,00 Kč	4	6 000,00 Kč
Nepromokavá deka	2 800,00 Kč	3	8 400,00 Kč
Bederní deka	520,00 Kč	4	2 080,00 Kč
Deka proti mouchám	1 300,00 Kč	3	3 900,00 Kč
Přepravní deka	1 800,00 Kč	4	7 200,00 Kč
Zadní kamaše (pár)	1 200,00 Kč	8	9 600,00 Kč
Přední kamaše (pár)	1 200,00 Kč	8	9 600,00 Kč
Transportní kamaše (4 ks)	2 400,00 Kč	2	4 800,00 Kč
Bandáže (4 ks)	450,00 Kč	3	1 350,00 Kč
Zvony (pár)	400,00 Kč	4	1 600,00 Kč
Celkem			195 220,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

5.3.3 Péče o koně

Čištění koní se provádí dvakrát až čtyřikrát denně. Vždy 1x ráno a večer, a před každým ježděním a po práci. K tomuto základnímu čištění patří vyhřebelcování, vykartáčování a vyčištění kopyt. Jednou za 14 dní se koním mažou kopyta kopytním olejem jako ochrana před vysycháním. Ostatní vybavení pro péči o koně je používáno v případě potřeby. Celková částka na vybavení pro péči o koně činí 3 660,- Kč.

tabulka 7: Vybavení pro péči o koně

Péče o srst			
Název vybavení	Cena	Počet kusů ve stáji	Cena celkem
Hřbílko	50,00 Kč	6	300,00 Kč
Kartáč	180,00 Kč	6	1 080,00 Kč
Houba	60,00 Kč	4	240,00 Kč
Hřeben	180,00 Kč	2	360,00 Kč
Stěrka na pot	80,00 Kč	3	240,00 Kč
Péče o kopyta			
Háček na kopyta	30,00 Kč	6	180,00 Kč
Štěteček na kopytní olej	40,00 Kč	2	80,00 Kč
Kopytní olej	180,00 Kč	4	720,00 Kč
Úprava koně			
Nůžky	190,00 Kč	2	380,00 Kč
Hřebínek na protrhávání hřívy	40,00 Kč	2	80,00 Kč
Celkem	3 660,00 Kč		

Zdroj: vlastní zpracování

5.3.4 Vybavení pro jezdce

V tabulce 8: Vybavení pro jezdce - je vypsáno potřebné vybavení pouze pro jednoho jezdce, který trénuje koně, každodenně jezdí a zároveň závodí. Povinnou výstrojí je například u parkuru (jedna z částí military) tříbodová helma, jezdecké sako, jezdecké boty nebo chapsy, jezdecká košile, jezdecká vázanka, bílé rajtky, jezdecké rukavice a jezdecký bičik. Veškeré vybavení pro jezdce bylo odhadnuto na 49 670,- Kč.

tabulka 8: Vybavení pro jezdce

Vybavení pro jezdce			
Název vybavení	Cena	Počet kusů ve stáji	Cena celkem
Jezdecké kalhoty	1 300,00 Kč	4	5 200,00 Kč
Jezdecký kabát	6 500,00 Kč	1	6 500,00 Kč
Jezdecký frak	12 000,00 Kč	1	12 000,00 Kč
Košile	500,00 Kč	1	500,00 Kč
Vesta	850,00 Kč	1	850,00 Kč
Bezpečnostní vesta	3 900,00 Kč	1	3 900,00 Kč
Vysoké jezdecké boty	7 500,00 Kč	1	7 500,00 Kč
Jezdecká přilba	3 500,00 Kč	2	7 000,00 Kč
Klobouk	900,00 Kč	1	900,00 Kč
Rukavice	350,00 Kč	4	1 400,00 Kč
Ostruhy	180,00 Kč	2	360,00 Kč
Jezdecký bičik	290,00 Kč	4	1 160,00 Kč
Minichapsy	1 200,00 Kč	2	2 400,00 Kč
Celkem	49 670,00 Kč		

Zdroj: vlastní zpracování

5.3.5 Ostatní prvotní náklady

Do ostatních nákladů jsou zahrnuty jednorázové investice na koupi traktúrku, přepravníku a na výstavbu jízdárny. Opravy těchto položek jsou zahrnuty do stálých nákladů.

tabulka 9: Ostatní prvotní náklady

Ostatní náklady	
Název vybavení	Cena
Přepravník	250 000,00 Kč
Venkovní jízdárna	200 000,00 Kč
Sekačka, traktůrek	300 000,00 Kč
Celkem	750 000,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

5.3.6 Souhrn prvotních nákladů

Tato kapitola odpovídá na otázku, kolik peněz je potřeba na založení stáje a základní vybavení pro koně. Bohužel se z těchto nákladů nedá přesně vypočítat peněžní částka na pořízení a vybavení pro jednoho koně. Ta záleží na mnoha atributech, které mohou být dosti odlišné, např.: rozdíl mezi cenami vybavení pro koně nebo částkou za samotného koně. Do nákladů této stáje není zahrnuta koupě koně díky tomu, že spolujitelka vlastnila 4 koně již při založení této stáje. Inseminací tří klisen rozšířila počet koní během let. Náklady na inseminaci se zahrnovaly do jednotlivých hospodářských výsledků jednotlivých let. Ve stáji JS Slavíkov byla většina těchto prvotních nákladů zaplacená z úvěru, který byl v roce 2010 po 10 letech splacen.

tabulka 10: Souhrn prvotních nákladů

Souhrn prvotních nákladů	
Koupě pozemku	204 000,00 Kč
Postavení stáje	3 800 000,00 Kč
Ohrady a venkovní přístřešky	148 000,00 Kč
Stájové vybavení	17 400,00 Kč
Vybavení na údržbu stáje	7 500,00 Kč
Výstroj pro koně	195 220,00 Kč
Vybavení pro péči o koně	3 660,00 Kč
Vybavení pro jezdce	49 670,00 Kč
Ostatní prvotní výdaje	750 000,00 Kč
Celkem	5 175 450,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

5.4 Náklady na chov koní - stálé

Stálé náklady na chov koní za rok 2013 byly vypočítány z přijatých faktur a část nákladů odhadnuta majitelem, takže zobrazují skutečné náklady vynaložené za celý rok.

5.4.1 Výživa a krmení

Koně jsou krmeni jádrem dvakrát denně (ráno, večer) ve stáji. Přes den jsou vypuštěni do výběhu, kde jsou při přízní počasí téměř celý den. V období, kdy je na pastvinách hodně trávy, není potřeba dokrmovat senem. Na podzim a v zimě je potřeba navážet seno do výběhu. Doplnování soli není pravidelné, za rok kůň spotřebuje sůl přibližně za 105,- Kč. Pro 11 koní to činí 1 155,- Kč. Cena základního krmiva za celý rok i se solí pro 11 koní je 42 251,- Kč.

tabulka 11: Krmivo

Krmivo na rok			
Název vybavení	Spotřeba na den	Spotřeba na rok	Cena na rok
Oves	8,5 kg	3102,5 kg	15 800,00 Kč
Seno	21 kg	7665 kg	18 396,00 Kč
Granule	0,5 kg	182,5 kg	6 900,00 Kč
Celkem			41 096,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

5.4.2 Podestýlka

K podestýlání se v této stáji používají dva druhy podestýlek: hobliny, sláma. Hobliny jsou dány do boxů pro závodní koně. Sláma se používá pro hřibata, poníky a přes zimu do venkovních přístřešků. Každý den se boxy i venkovní přístřešky kydají a doplňují novou podestýlkou. Náklady na podestýlku jsou 19 000,- Kč (sláma 11 000,- Kč, hobliny 8 000,- Kč) za rok.

tabulka 12: Podestýlka

Podestýlka		
Název vybavení	Spotřeba za rok	Cena
Sláma	36 balíků	11 000,00 Kč
Hobliny	40 m ³	8 000,00 Kč
Celkem		19 000,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

5.4.3 Energie

Největší náklady na energii jsou vynaloženy za elektřinu, sloužící hlavně ke svícení, topení a na elektrické oplocení u ohradníků. V této oblasti není veřejná kanalizace, proto má stáj vlastní čističku, díky které je od společnosti VAK Náchod stáji fakturováno pouze vodné, bez stočného, které by tyto náklady zdvojnásobilo. Celkové náklady na energie jsou 19 460,- Kč za rok.

tabulka 13: Náklady na energie

Náklady na energie	
Název vybavení	Cena za rok
Elektřina	13 000,00 Kč
Voda	6 460,00 Kč
Celkem	19 460,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

5.4.4 Ošetřování

Kovář tuto stáj navštěvuje přibližně po 6 - 7 týdnech. Koním kontroluje a zajistí korekturu nebo kování kopyt. V roce 2013 žádný z koní netrpěl na schvácení kopyt nebo jinými nemocemi, takže návštěvy nebyly časté. Za 7 návštěv si v tomto roce kovář vyúčtoval 29 500,- Kč.

Zvěrolékař kontroluje koně jednou za půl roku, kdy koně podstoupí odčervení a v případě potřeby i preventivní očkování proti tetanu a chřipce, které by měli koně podstoupit jednou za rok. V roce 2013 byly náklady na zvěrolékaře o něco vyšší

než v předchozích letech. Dva koně prodělali koliku a musel být přivolán zvěrolékař. Po sečtení všech faktur byla částka vypočítána na 26 250,- Kč.

tabulka 14: Ošetřování koní

Ošetřování koní	
Název vybavení	Cena za rok
Kovář	29 500,00 Kč
Zvěrolékař	26 250,00 Kč
Celkem	55 750,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

5.4.5 Ostatní stálé náklady na rok

Každý rok majitel platí pojištění u společnosti Generali Pojišťovna a.s. proti nehodám, které by mohl kůň případně způsobit. Za toto pojištění se platí roční poplatek 12 000,- Kč.

Dalšími náklady, které musí majitel hradit každý rok, jsou opravy. Do nich se zahrnují opravy ohrad, venkovních přístřešků, jízdárny a veškerého vybavení stáje. V roce 2013 byla potřeba z části opravit ohrada a jízdárna (doplnění pisku). Tyto opravy činily 32 000,- Kč.

Náklady na soutěže jsou závislé na vzdálenosti místa závodů, stupni obtížnosti a disciplíně. Soutěž všestranné způsobilosti se jezdí v rozmezí jednoho až tří dní, v závislosti na obtížnosti závodu. Startovné u této soutěže se pohybuje v rozmezí 150 - 2 000,- Kč. Do těchto nákladů se musí započítat i cena za dopravu a za ubytování jezdců i koní. Celkové náklady za účast v 9 závodech, které koně absolvovali, vychází na 31 560,- Kč.

tabulka 15: Ostatní stálé náklady za rok

Ostatní stálé náklady za rok	
Pojištění	12 000,00 Kč
Opravy	32 000,00 Kč
Náklady na závody	31 560,00 Kč
Celkem	75 560,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

5.5 Souhrn ročních nákladů

Majiteli stáje vznikly za rok 2013 celkové náklady v hodnotě 212 021,- Kč. Souhrn stálých nákladů je shrnut v tabulce 16.

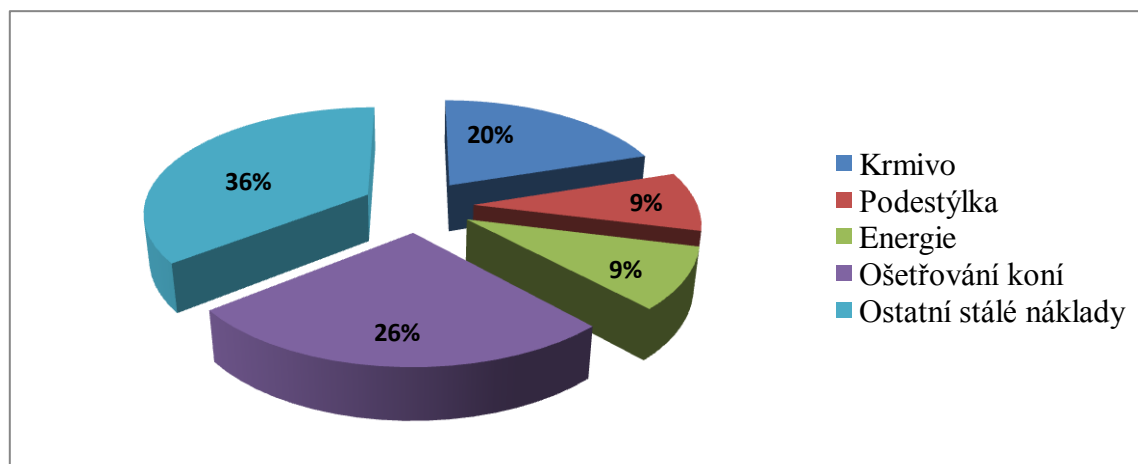
tabulka 16: Souhrn stálých nákladů na rok

Souhrn stálých nákladů na rok	
Krmivo	42 251,00 Kč
Podestýlka	19 000,00 Kč
Energie	19 460,00 Kč
Ošetřování koní	55 750,00 Kč
Ostatní stálé výdaje	75 560,00 Kč
Celkem	212 021,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Největší část nákladů je tvořena 36% ostatními stálými náklady, které jsou vypsány v předchozí kapitole 4.3.5. Druhou nejnákladnější položkou je ošetřování koní s 26%. Celková částka za krmivo na rok pro 11 koní činí 42 251,- Kč, což je 20% z celkových nákladů. Poslední dvojice položek (podestýlka, energie) jsou podobně procentuelně nákladné, každé 19%.

graf 1: Celkové náklady za rok

Zdroj: vlastní zpracování

5.6 Výnosy

Výnosy stáje plynou hlavně z ustájení soukromých koní, což tvoří největší položku výnosů. Proto majitel plánuje do dalších let rozšíření stáje. Další velkou položkou je prodej vlastního koně.

5.6.1 Prodej koně

V roce 2013 byl prodán jeden pětiletý český teplokrevník, který byl v této stáji vychován od hříběte. Díky dobrému výcviku koně, skvělému zdravotnímu stavu a potenciálu v parkuru byl prodán za 90 000,- Kč.

5.6.2 Ustájení koní

Ustájení soukromých koní je vyčísleno na 3 900,- Kč za měsíc u boxového ustájení a 2 500,- Kč za měsíc u pastevního ustájení. V této stáji je ustájen 1 kůň v boxovém stání a 3 koně na pastvě, kde mají venkovní přístřešek. Kapacita této stáje v boxovém ustájení je tak plně využita. Výnosy z ustájení tak byly vyčísleny na 136 800,- Kč na rok, viz tabulka 17.

tabulka 17: Výnosy z ustájení

Výnosy z ustájení			
Typ ustájení	Cena ustájení	Počet ustájených koní	Celková cena za rok
Boxové ustájení	3 900,00 Kč	1	46 800,00 Kč
Pastevní ustájení	2 500,00 Kč	3	90 000,00 Kč
Celkem			136 800,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

5.6.3 Výchova koně

Ve stáji JS Slavíkov je vychováván jeden čtyřletý kůň, kterému je věnována péče každý den. Výchova spočívá v obsednutí koně, naučení koně poslouchat na základní povely pod sedlem, zvládnutí základních překážek v parkuru a základních cviků v drezuře. Za tuto službu si majitel účtuje 3 000,- Kč za měsíc. Za rok tato služba vydělá 36 000,- Kč.

5.6.4 Výuka jízdy

Na výuku jízdy navštěvují tuto stáj 2 osoby. První z nich neplatí hodiny jízdy, jelikož si tyto jízdy odpracuje ve stáji. Druhá osoba dochází na výuku jednou týdně na jednu hodinu. Platí taxu 300,- Kč za hodinu, což za rok činí přibližně 15 000,- Kč.

5.6.5 Výhry

JS Slavíkov byl v roce 2013 přihlášen do devíti soutěží military. Největším úspěchem pro tuto stáj bylo 2. místo v Maďarském Alay v CIC1* a 3. místo v Hradci Králové. Za tato dvě umístění stáj získala peněžní částku a krmivo pro koně v hodnotě 12 000,- Kč.

5.6.6 Rekreační ježdění

Rekreační ježdění se zavedlo teprve v létě roku 2013. Spočívá buď v jízdě na jízdárně nebo procházce v sedle, podle přání zákazníka. Za tuto jízdu je daná cena 300,- Kč za hodinu. Za rok bylo evidováno 48 hodin rekreačních jízd. Celková částka tak činí 14 400,- Kč.

5.6.7 Souhrn výnosů

Celkové výnosy za rok 2013 činí 304 200,- Kč, viz. tabulka 18.

tabulka 18: Celkové výnosy za rok

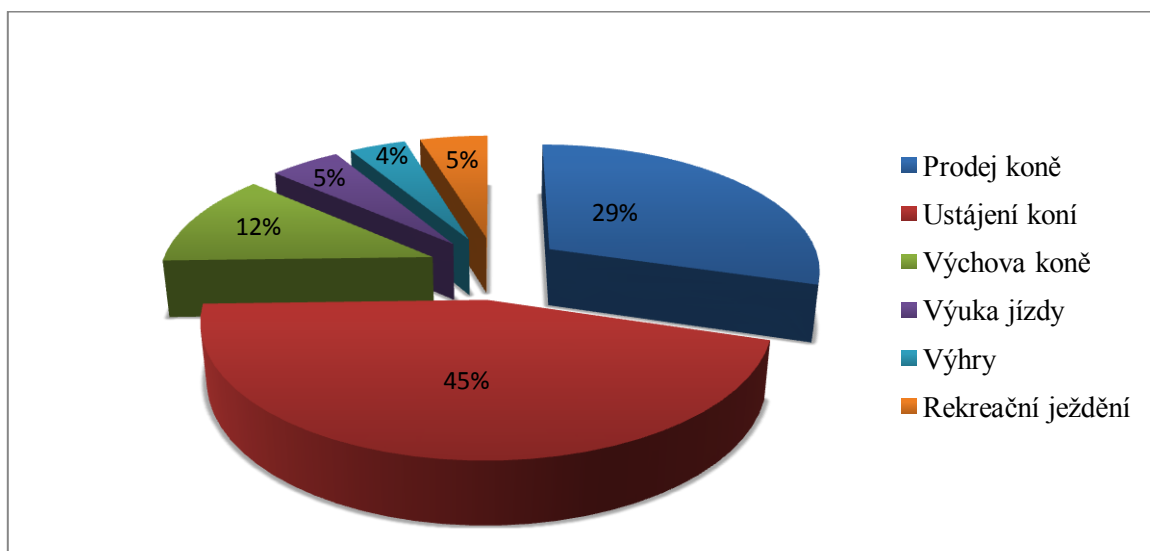
Celkové výnosy za rok	
Prodej koně	90 000,00 Kč
Ustájení koní	136 800,00 Kč
Výchova koně	36 000,00 Kč
Výuka jízdy	15 000,00 Kč
Výhry	12 000,00 Kč
Rekreační ježdění	14 400,00 Kč
Celkem	304 200,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Téměř polovinu z celkových výnosů tvoří ustájení koní a to je 45%. Prodej koně v tomto roce zajistil stáji výdělek v hodnotě 90 000,- Kč, což činí 29% celkových výnosů. Větší podíl také zajišťuje výchova koně 12%. Výuka jízdy, rekreační ježdění a výhry v závodech dohromady stáji vynesly 41 400,- Kč - 14%.

graf 2: Celkové výnosy za rok

Zdroj: vlastní zpracování

5.7 Výsledek hospodaření roku 2013

Celkové náklady: 212 021,- Kč

Celkové výnosy: 304 200,- Kč

Výsledek hospodaření (1): 92 179,- Kč

Rozdíl mezi výnosy a náklady je kladný (zisk), v hodnotě 92 179,- Kč. Toho je především dosaženo díky prodeji koně a pronájmu stáji. Po vybudování nových stájí v roce 2014 a zaplacení této investice je očekáván dvojnásobný zisk. Stáj nemá žádný úvěr.

5.8 Finanční analýza

Tato kapitola zkoumá finanční zdraví podniku. Využívá uvedené informace z roku 2013 z tabulky 19: Rozvaha. Jako základní ukazatele pro finanční analýzu byly vybrány: rentabilita, likvidita, aktivita, nákladovost. Dále jsou zde uvedeny dva odvětvové ukazatelé: zákazníci, konkurence.

tabulka 19: Rozvaha stáje JS Slavíkov

ROZVAHA (ke dni 1.1.2014)			
AKTIVA (v Kč)		PASIVA (v Kč)	
Stálá aktiva	5086345	Vlastní zdroje	5092179
Dlouhodobý hmotná majetek	4792300	Základní kapitál	5000000
Samostatné movité věci	294045	Hospodářský výsledek	92179
Oběžná aktiva	51116	Cizí zdroje	45282
Zásoby	31295	Krátkodobé závazky	45282
Finanční majetek	19821	-	
Celkem aktiva	5137461	Celkem pasiva	5137461

Zdroj: vlastní zpracování

Rentabilita

- přináší informace o efektivitě podnikání a tím hodnotí ziskovost podniku.

Rentabilita nákladů (2) = 0,44

1,- Kč vynaložených nákladů vytvoří 0,44 Kč zisku. Z uvedeného výsledku vyplývá, že náklady za hospodářské období nejsou vysoké vzhledem k výnosům, a tedy následně i zisku.

Rentabilita tržeb (3) = 0,30

Rentabilita tržeb říká, že 1,- Kč celkových tržeb tvoří 0,30 Kč zisku. Tento výsledek je uspokojivý.

Rentabilita aktiv (4) = 0,018

Rentabilita aktiv vyjadřuje, jaký zisk přináší vložený kapitál bez ohledu na to, jestli se jedná o cizí nebo vlastní zdroje. V roce 2013 vydělala každá koruna aktiv 0,018,- Kč zisku.

Rentabilita vlastního kapitálu (5) = 0,018

Vyjadřuje jak efektivně se zhodnocují prostředky, které byly vloženy do podnikání.

Výsledky těchto ukazatelů svědčí o dobré finanční situaci stáje v roce 2013.

Likvidita

- momentální schopnost podniku dostát svých splatných závazků.

Běžná likvidita (6) = 1,13

1,- Kč krátkodobých závazků je pokryta 1,13,- Kč celkových oběžných aktiv. Tato hodnota není úplně optimální, doporučená hodnota je 1,5 - 2,5.

Pohotová likvidita (7) = 0,44

1,- Kč krátkodobých pohledávek je pokryta 0,44,- Kč v hotovosti. Pohotová likvidita nedosahuje doporučených hodnot (0,7 - 1,2).

Okamžitá likvidita (8) = 0,44

Udává schopnost zaplatit své krátkodobé závazky ihned. Tato hodnota je v doporučeném rozmezí (0,2 - 0,5).

Aktivita

- schopnost podniku používat investované finanční prostředky.

Obrat aktiv (9) = 0,059

Měří efektivnost využití veškerých aktiv ve stáji.

Obrat zásob (10) = 9,72

9,72 x se zásoby ve sledovaném období změny na jiné formy oběžných aktiv.

Obrat stálých aktiv (11) = 0,06

Ukazatel efektivnosti využití budov, strojů, zařízení a dopravních prostředků.

Nákladovost

- vyjadřuje poměr celkových nákladů k dosaženým tržbám.

Nákladovost tržeb (12) = 0,696979 Kč

Na 1,- Kč tržeb připadá 0,70,- Kč výdajů.

Vzorečky k těmto výpočtům jsou uvedeny v kapitole 2. Cíl práce.

Ukazatelé zadluženosti, které sledují majetkovou a finanční strukturu podniku, a na základě toho hodnotí jeho finanční stabilitu, nejdou v tomto případě určit. Stáj v roce 2013 nepoužila žádné cizí zdroje k financování majetku.

Stáj není vázána žádným úvěrem. Podle SWOT analýzy a výsledků rentability je stáj schopna prosperovat. Jediným doporučením pro stát je zvýšení finančních prostředků pro zlepšení pohotovosti a běžné likvidity.

Zákazníci

Zákazníci této stáje jsou většinou z blízkého okolí Slavíkova (20 km). Mezi ně patří fyzické osoby, které nemají své koně k podnikatelskému využití, ale pouze pro rekreaci. Profese zákazníků jsou různorodé. Většina z nich vlastní jednoho koně, pouze 1 klient má zde ustájenou klisnu s hříbětem. Důvody, pro které si klienti koně umístili právě do této stáje, jsou kvalita péče o koně, venkovní jízdárna, moderní zařízení a okolní krajina vhodná pro vyjížďky. Největší počet klientů (65%) tvoří děti a mladí lidé ve věku 6 - 25 let. Dospělí (26 - 50) tvoří 32% klientely a pouhá 3% tvoří senioři nad 50 let. Zákazníci jsou především ženy - z 81%.

Konkurence

V ČR je zaregistrováno 502 jezdeckých stájí a oddílů. Každá stáj má jiné technické podmínky, vybavení a ceny služeb. Ve stáji JS Slavíkov je cena boxového ustájení za jednoho koně 3500,- Kč za měsíc. Tato cena je o trochu nižší v porovnání s ostatními stájemi, i když nabízí srovnatelnou kvalitu služeb a stejné vybavení. Největší konkurencí je stáj JK Ranč Lipí, která nabízí stejné služby jako JS Slavíkov. Výhodou této stáje je větší počet koní. Velkou nevýhodou je vysoká cena za ustájení. Díky tomuto faktu má stáj JS Slavíkov velkou perspektivu v ustájení koní.

6. Závěr

Výsledek hospodaření z hlediska finančních toků za rok 2013 byl příznivý, zisk v hodnotě 92 179,- Kč. Zisku bylo dosaženo hlavně díky prodeji koně a pronájmu stájí.

Celkové výdaje za 11 koní v roce 2013 byly vyčísleny na 212 021,- Kč. Přesné částky za náklady na jednoho koně jsou odlišné díky využití a zátěži koní, podle kterého se odvíjí množství spotřebovaného krmiva a typ ustájení.

V roce 2013 nebylo možné získat žádné národní podpory ani dotace týkající se chovu koní, jelikož tato stáj nemá v chovu žádné tříleté klisny, které by se mohly zúčastnit zkoušek výkonnosti.

Odpovědí na otázku: "Kolik stojí všechno vybavení potřebné pro pořízení a vlastnictví koní?" je suma 5 175 450,- Kč pro 7 vlastních koní. Přesná částka na jednoho koně je těžko odhadnutelná, díky velkému rozpětí jednotlivých cen vybavení, ale i stavby stáje. Tuto sumu lze vydělit počtem koní a dostat tak částku 739 350,- Kč. Tento údaj je ale dosti zkreslen díky velikosti všech prostor. Tyto údaje by tedy byly zcela odlišné při ustájení jednoho koně.

Výhodnost chovu koní v České republice nelze jednoznačně určit díky odlišnostem jednotlivých stájí. Záleží zde na vícero faktorech, jako je hospodaření stáje, úspěšnost stáje, její dobré jméno a konkurence v oblasti poskytování ustájení soukromým majitelům koní a rekreačního ježdění. Od tohoto se odvíjí tržby této stáje.

Jezdecká stáj Slavíkov má výhodu v umístění stáje. Jelikož v okolí není konkurence v oblasti pronájmu stájí, hodlá majitel této stáje v roce 2014 stavět nové stáje, určené k pronájmu soukromým majitelům koní. Tím se zvýší zisky této stáje a podle podnikatelského záměru, který si nechal pan Brát vypracovat od odborné firmy, se mu tato investice vrátí do tří let. Po zaplacení této investice by měl být zisk téměř dvojnásobný. Dalším doporučením pro majitele by mohlo být navýšení nájmu za tyto nové stáje. Současně by stálo za úvahu rozšířit i prostory pro pastevní ustájení koní.

Stáj není příliš známá, proto by bylo vhodné tuto stáj propagovat pomocí reklamy nebo uspořádání "dnů otevřených dveří". Současný majitel stáje vlastní navíc firmu

FOTONOVA, která vyrábí různé typy fotografií a propagačních materiálů. Náklady na reklamu by tak nemusely být vysoké.

Další možností pro zlepšení tržeb stáje je prostudování materiálů o čerpání dotací z Evropské unie. Při znalosti této problematiky je možnost přizpůsobit stáj podmínkám těchto dotačních programů a získat tak danou dotaci. Majitel by například mohl využít dotační prostředky z fondů EU na výstavbu nových stájí, kterou plánuje v roce 2014. Získání této dotace je celkem složité. Projekt musí být předfinancován a zaplacen žadatelem. Žádost je tedy možné podat až po zaplacení a ukončení projektu.

Tato stáj dokazuje, že se chov koní může sám uživit a dosahovat přitom i určitého zisku, jen je potřeba věnovat koním spoustu času a dobře hospodařit s finančními prostředky. Zároveň má tento podnikatelský subjekt potenciál čelit konkurenci v okolí.

7. Citovaná literatura

- 1) ANONYM. 2014. Dotace a granty 2014. <http://dotaceagranty.cz/dotace-kone/>. [Online] 2014. [Citace: 18. Únor 2014.] <http://dotaceagranty.cz/dotace-kone/>.
- 2) BIRDOVÁ, Jo. 2004. *Prirodzený chov koní*. Slovensko : Slovart, 2004. 206 s. ISBN 9788080859312.
- 3) BURDOVÁ, Michaela. 2011. Chov koní na tenkém ledě ekonomiky. *Eguichannel.cz*. [Online] 28. 12 2011. [Citace: 30. 1 2014.] <http://www.equichannel.cz/chov-koni-na-tenkem-lede-ekonomiky>.
- 4) DUŠEK, Jaromír a kolektiv. 2007. *Chov koní*. Praha : Brázda, 2007. 400 s. ISBN 80-209-0352-6.
- 5) HERMSEN, Josée. 1999. *Encyklopedie koní*. Lisse : Rebo Productions, 1999. 312 s. ISBN 80-85815-86-9.
- 6) JADVIČŠÁK, Daniel. 2011. Finanční analýza. [Online] 2011. [Citace: 14. Březen 2014.] <http://financni-analyza.webnode.cz/>.
- 7) JAMBOR, Václav a VESELÝ, Zdeněk. 1992. *Krmíme zdravě a ekonomicky*. Praha : Zemědělské nakladatelství Brázda v Praze, 1992. 142 s. ISBN 80-209-0230-9.
- 8) KOLEKTIV AUTORŮ. 2012. *Aktuální problémy chovu a šlechtění koní v ČR*. Brno : Mendelova univerzita v Brně, 2012. 96 s. ISBN 978-80-7375-659-8.
- 9) LAMBDEN, J. a TARGETT, D. 2005. *Hospodaření malého podniku*. Zelenáč: Profess Consulting, 2005. 126 s. ISBN 80-7259-017-0.
- 10) MÁCHAL, Ladislav a kolektiv. 2011. *Chov zvířat I. - chov hospodářských zvířat*. Brno : Mendelova univerzita v Brně, 2011. 237 s. ISBN 978-80-7375-553-9.
- 11) NAVRÁTIL, Jan. 2005. Můj dům, můj hrad. *Jezdectví*. 2005, stránky 8-10. ISSN 1210-5406.
- 12) NAVRÁTIL, Jan. 2007. *Základy chovu koní*. Praha : Ústav zemědělských a potravinářských informací, 2007. 79 s. ISBN 978-80-213-7271-186-4.
- 13) VOGEL, Colin. 2011. *Complete Horse Care Manual*. Englang : DK Publishing, 2011. 216 s. ISBN 978-0756671600.

8. Seznam grafů

graf 1: Celkové náklady za rok	46
graf 2: Celkové výnosy za rok	49

9. Seznam tabulek

tabulka 1: Počet koní registrovaných v ústřední evidenci (k 31. 12. daného roku)	15
tabulka 2: průměrná roční potřeba krmiv na 1 koně (500 - 600 kg ž. hm.)	27
tabulka 3: SWOT analýza	35
tabulka 4: Stájové vybavení	37
tabulka 5: Vybavení na údržbu stáje	37
tabulka 6: Výstroj pro koně	38
tabulka 7: Vybavení pro péči o koně	40
tabulka 8: Vybavení pro jezdce	41
tabulka 9: Ostatní prvotní náklady	41
tabulka 10: Souhrn prvotních nákladů	42
tabulka 11: Krmivo	43
tabulka 12: Podestýlka	44
tabulka 13: Náklady na energie	44
tabulka 14: Ošetřování koní	45
tabulka 15: Ostatní stálé náklady za rok	45
tabulka 16: Souhrn stálých nákladů na rok	46
tabulka 17: Výnosy z ustájení	47
tabulka 18: Celkové výnosy za rok	48
tabulka 19: Rozvaha stáje JS Slavíkov	50

10. Přílohy

příloha 1: Výpis z obchodního rejstříku	57
příloha 2: Obrázková příloha	58

příloha 1: Výpis z obchodního rejstříku

Tento výpis z obchodního rejstříku elektronicky podepsal "Krajský soud v Hradci Králové [IČ 00215716]" dne 30.1.2014 v 13:35:43.
EPVid:FFRDIBXjmR8Iz5FTxtmmbmYa7bIa+3GU

Výpis

ze spolkového rejstříku, vedeného
Krajským soudem v Hradci Králové
oddíl L, vložka 2094

Datum zápisu: 1. ledna 2014

Datum vzniku: 13. prosince 1993

Spisová značka: L 2094 vedená u Krajského soudu v Hradci Králové

Název: Jezdecká stáj Slavíkov

Sídlo: č.p. 8, 549 46 Horní Radechová

Identifikační číslo: 486 53 144

Právní forma: Spolek

Správnost tohoto výpisu se potvrzuje

Krajský soud v Hradci Králové

příloha 2: Obrázková příloha

Obrázek 1: Lucie Němečková Hlavatá s koněm Kaila na cross country

Zdroj: Milan Brát

Obrázek 2: Logo JS Slavíkov

Zdroj: Milan Brát

Obrázek 3: Letecký snímek stáje

Zdroj: Milan Brát

Seznam obrázků:

Obrázek 1: Lucie Němečková Hlavatá s koněm Kaila na cross country	58
Obrázek 2: Logo JS Slavíkov	58
Obrázek 3: Letecký snímek stáje	58